

Prof. Dr. Josef Opatrný
Středisko ibero-amerických studií
FF UK

Posudek vedoucího diplomové práce

Veronika Lokšová, *Krajanské komunity v Argentině a jejich časopis Nová doba*, Praha 2014, 98 str. rkp.

Veronika Lokšová se rozhodovala o tématu své diplomové práce v době, kdy byly dány všechny předpoklady pro získání kompletní řady časopisu *Nová doba*, který vycházel od třicátých let dvacátého století v Argentině a v českých knihovnách existuje pouze v několika ročnících popř. jednotlivých číslech. Začala tedy se studiem širší problematiky československé emigrace do Argentiny, aby ovšem po několika měsících zjistila, že se kompletní řadu *Nové doby* nepodaří pro některou z českých knihoven získat. Protože však už zatím prostudovala k problematice emigrace do Argentiny a emigrace vůbec množství literatury, odborných textů i pamětí emigrantů, u tématu zůstala i s vědomím, že původní představu nemůže naplnit a *Novou dobu* nebude moci v celku analyzovat.

Rozčlenila svůj text na dvě části, které sama nazývá, aniž by vysvětlila, co chce svými slovy říci „obecnou a praktickou“ (str.8) V první se opřela o stávající literaturu a popisovala československou emigraci do Argentiny od počátku dvacátého století do třicátých let, v druhé potom zkoumala obsah pěti ročníků *Nové doby* za leta 1934-1938, kde sledovala nejen obsah jednotlivých příspěvků, ale také rozsah jednotlivých rubrik. První část pak dále segmentovala do čtyř kapitol, v první se zabývá vystěhovalectvím obecně, v druhé vystěhovalectvím do Argentiny z českých zemí, ve třetí krajanskými komunitami a ve čtvrté krajanským tiskem. Není přitom úplně jasné, proč věnuje velkou pozornost právním předpisům reglementujícím vystěhovalectví, její přehled je sice zajímavý, s navazujícím textem však nemá velkou souvislost. Lokšová se zde navíc dopouští podstatné nepřesnosti, když omezuje vystěhovalectví do USA kvótovým zákonem na 3 073 ročně v obecné rovině. Oněch 3 073 osob nebylo obecnou kvótou, ale kvótou při přistěhovalce z Československa (str. 23) Problémem této části je ambice diplomantky prezentovat na malém prostoru velký objem informací. Často vedle sebe klade nesouvisející fakta, čímž historické skutečnosti povážlivě deformuje. Spojovat tak vznik a rozvoj českých periodik v zahraničí se sociálním a politickým útlakem českého národa jako to dělá Lokšová na str. 10 nelze a pokud studiem dospěla k názoru, že tomu tak bylo, měla by vysvětlit, proč tak soudí.

Druhá část je pak statistickým zpracováním různých rubrik *Nové doby*, doprovázeným příslušnou grafikou a stručným zachycením nejdůležitějších příspěvků v jednotlivých rubrikách. Diplomantka se zaměřuje zejména na zprávy o dění v jednotlivých krajanských komunitách, které jsou spolu s jejich kusými finančními informacemi jistým příspěvkem ke studiu problematiky československé emigrace v Argentině ve třicátých letech. Lokšová se ani zde nevyhnula nepřesnostem a omylům. Tvzení na straně 68, podle něhož měla být v období před druhou světovou válkou Argentina nejdůležitějším ekonomickým partnerem Československé republiky, neodpovídá přirozeně skutečnosti, Lokšová opomněla dodat, že tento výrok platí pouze pro země Latinské Ameriky.

Kvalitu práce nepoznamenal jen nezdar při získání kompletní řady Nové doby, který diplomantka nemohla ovlivnit. Co ovšem ovlivnit mohla, byla větší pečlivost při shromažďování materiálu pro přípravu práce a práci na textu. Třebaže pracovala s ročenkou *Ibero-Americana Pragensia*, unikla jí jedna z prvních moderních studií věnovaných československé emigraci do Argentiny a Latinské Ameriky vůbec. Rudolf Míšek publikoval svůj článek hned v prvním svazku ročenky v roce 1967 (Rudolf Míšek, „Origen de la Emigración Checoslovaca a Argentina“, in: *Ibero-Americana Pragensia*, I, 1967, 123-131) a na jeho text potom odkazuje velká většina všech autorů, kteří se pak problematikou československé emigrace později zabývali (Polišenský, Barteček, Dubovický, Baďura). Nevhodně pak zařadila v bibliografii část textů, jichž při práci používala. Publikace Boženy Čvančarové, Františka Čecha-Vyšaty. Ferdinanda Klindery ani Anny Kodýtkové nejsou sekundární literaturou, ale memoáry či cestopisy, jichž Lokšová používá jako pramene. Zbytečné chyby plynoucí patrně z nepozornosti se pak dopustila opět v bibliografii. Zřejmě v návaznosti na publikace Vlastimila Kybala změnila i křestní jméno autora, který v seznamu literatury za Kybalem následuje, Vladimíra Nálevku tak uvádí také jako Vlastimila (str. 96) a na svém omylu trvá na str. 49. Jiný problém představuje také jazyková stránka textu. Autorčina gramatika nabízí četné chyby typu „... přinášejí pravdivé informace o životě v Argentině na rozdíl od reklamních letáčků, brožurek, které slibovali ráj.“ (str. 10) nebo „všechny české a slovenské kolonie, které vznikaly na půdě Argentiny, prosazovali své aktivity...“ (str. 36), které by se neměly v diplomové práci objevit. Stejně tak je problematický i styl, který by měl odpovídat odborné práci. V textu se tak objevují slova a obraty z obecné češtiny i stylistické neobratnosti. Jako příklad z množství případů uvádím větu ze str. 11. „Za rozvoj krajanského tisku může hlavně Argentina a Brazílie, jelikož se tam nacházelo největší procento našich krajanů.“ či „kamarádka ... z této cesty vycouvala“ (str. 13) Kuriózní ukázkou malého zájmu diplomantky o jazykovou podobu textu je záměna slov „půdní“ a „původní“ na straně 31 či vazba „smyšlené iluze“ (str. 13). Co se pak týče stylistiky, je v textu řada vět či souvětí, které jsou postaveny poněkud netradičně. Zase jenom jako příklad uvádím: „Veškeré noviny a časopisy byly hlavními projevy, aby ostatní krajané utužili soudržnost a hlavní znaky české národnosti.“ (10n). Výslovně přitom znovu konstatují, že uvedené výrazy a věty jsou pouhými příklady, podobných by se daly najít v práci desítky. Přesto, že považuji svoje výtky za závažné, doporučuji se znalostí geneze textu výslednou podobu k obhajobě. Navrhuji ji pak hodnotit zejména s ohledem na druhou její část stupněm dobře.

V Praze, dne 2. září 2014.

Prof. dr. Josef Opatrný